

UYGULAMALI GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ ALAN KURŐİYERLERİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİNE ETKİŐİ ÜZERİNE BİR ARAŐTIRMA¹

ÖĞr. Gör. Nazlı YÜCEOL²

ÖZET

Girişimcilik kavramı gerek ÷lke ekonomilerine olan katkısı gerek ise istihdama olan büyük etkisi ise ÷lkelerin kalkınma ve refah düzeyleri üzerinde oldukça önemli bir etkiye sahiptir.

Kişilerin girişimcilik faaliyetlerinde bulunabilmeleri için birtakım özelliklere sahip olmaları gereklidir. Bu noktada girişimciliğin sadece doğuştan sahip olunan bir özellik olduğunu söylemek doğru olmayacaktır. Nitekim girişimcilik özellikleri kişinin doğuştan sahip olduğu bir takım özellikleri kapsayacağı gibi aynı zamanda zaman içerisinde tecrübe ve eğitim yoluyla kazandığı meziyetlerinin birleşiminden ortaya çıkacaktır. Burada tüm bunlar ile birlikte literatürdeki çalışmalar da göstermektedir ki demografik değişkenlerin de girişimcilik özellikleri üzerinde etkisi vardır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve medeni durum ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanamamak ile birlikte gelir düzeyi ve çalışma yaşamındaki tecrübe ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. H1, H2, H3 ve H4 hipotezleri reddedilmiş H5 ve H6 hipotezleri ile kabul edilmiştir.

Bu çalışmada amaçlanan Uygulamalı Girişimcilik EĞitimi alan bireylerin demografik özellikleri ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının araőtırılmasıdır. Buradan hareket ile çıkan sonuçlar ışığında girişimciliğin teşvik edilmesi ve özendirilmesi ile ilgili birtakım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişim, Girişimci, Girişimcilik, Girişimciliğin Önemi, Girişimcilik Özellikleri

¹ Bu makale 21-23 Ekim 2017 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen ASEAD II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildirinin genişletilmiő halidir.

² Gelişim Üniversitesi, nyuceol@gelisim.edu.tr

APPLIED ENTREPRENEURSHIP EDUCATION ON THE ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS A STUDY ON THE EFFECT OF THE DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF THE TRAINEES

ABSTRACT

The concept of entrepreneurship, its contribution to the country's economy and employment major effect on the levels of development and prosperity of the country has quite a significant effect.

People need to have some features in order to be able to engage in entrepreneurial activities. At this point it will not be correct to say that your entrepreneurship is only a congenital property. Indeed, entrepreneurial qualities will come from a combination of qualities acquired through experience and education over time, as well as a range of attributes that one has inborn. Here, together with all these, studies in the literature show that demographic variables also have an effect on entrepreneurship characteristics.

According to the findings obtained from the research, it is not possible to find a meaningful relationship between gender, age, education level and marital status and entrepreneurship characteristics, income level and experience in working life and entrepreneurship characteristics. H1, H2, H3 and H4 hypotheses were accepted with rejected H5 and H6 hypotheses.

The purpose of this study is to investigate whether there is a significant relationship between the demographic characteristics of entrepreneurship traits and entrepreneurship traits. Here, some suggestions will be made about promoting and encouraging entrepreneurship in the light of the results.

Keywords: Enterprise, Entrepreneur, Entrepreneurship, The Importance of Entrepreneurship, Entrepreneurial Features

GİRİŞ

Girişimcilik birçok farklı nedenden dolayı ülkeler ve ekonomik gelişmeleri için oldukça önemli bir kavramdır. Öncelikle işsizlik ile mücadele halinde olan toplumlar başta olmak üzere birçok toplumda istihdama olan katkısı ile oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Bir başka anlamda başarılı işletmelerin kurulması ve örneklerin artması ile birlikte rekabet ortamı doğmakta; rekabet ise her zaman daha iyiye ulaşmak noktasında işletmeleri birbirleri ile yarışmaya ittiğinden daha başarılı örneklerin, ürün ve hizmetlerin artması sağlanmaktadır.

Çağımız bilgi çağı yaşadığımız ve toplumlar artık bilgi toplumu olarak ifade edilmektedir. Bilgi çağının gereklilikleri ile birlikte toplumların gerek ekonomik yapıları, gerek sosyo-kültürel yapıları, gerek siyasi koşulları ve gerek ise sosyolojik yapılar bu değişimden oldukça etkilenmektedir. Etkilenen süreçlerden birisi de kuşkusuz ki girişimciliktir. Bunun nedenlerine baktığımızda günümüzde artık fiziki güçten ziyade fikir gücü önem kazanmakta ve girişimcilik bir süreç olarak fikir gücüne oldukça fazla ihtiyaç duymakta olduğundan girişimciliğin önemi her geçen gün daha da artmaktadır.

Yeni milenyumda yükselen değerlerden bir tanesi olarak girişimcilik tüm dünya ekonomilerinde oldukça büyük yer kaplamak ile birlikte etkinliğini de gün geçtikçe arttırmaya devam ediyor. Bu trendin ardına baktığımızda ise girişimciliğin taşıdığı stratejik önem karşımıza çıkmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde faaliyet halinde olan girişimcilerin son 5 yıl içerisinde istihdama en fazla katkıda bulunan şirketler olması tesadüf olamayacak kadar dikkat çekicidir. Benzer bir tablonun Türkiye içinde geçerli olduğunu söylemek gerekmektedir. Mevcut çerçevede gerek kalkınma planları gerek ise stratejik belgeler ile bilinç gerçekleştirilen girişimcilik faaliyetleri ile hem devlet hem de özel sektörde hayata geçirilen projeler ile girişimcilik yükselen bir ivme kaydetmeye devam etmektedir. Burada girişimcilik kavramını Türk toplum yapısının özelliklerinden bir tanesi olduğunu söylemek gerekir. Yapılan araştırmalar Türkiye'nin 2006 yılında %6,11 olan girişimcilik notunun %12,22'ye yükseldiğini görmekteyiz (Aydın, 2016; 4).

Girişimciliğin önemini vurgulamak, toplumsal bilinci arttırmak, bireyleri bu anlamda yönlendirmek amacı ile özellikle devlet başta olmak üzere birçok kurum ve kuruluş gerek maddi gerek ise manevi anlamda destek verebilmek adına çeşitli programlar organize etmekte ve bu şekilde bireyleri teşvik etmektedir.

1. GİRİŞİM, GİRİŞİMCİ, GİRİŞİMCİLİK

Girişimci, girişimcilik ve girişim kavramları son 20 yıllık süreçte üzerinde yoğunlaşılacak konulardandır. Bunun nedenlerini incelemek gerekir ise ülke ekonomileri, refah düzeyleri, kalkınmışlık düzeyi, istidama olan katkısı, rekabet gücü ve daha birçok alanda ülkelere önemli getirileri olduğu gerçeği ile karşılaşmaktayız. Ülkelerin girişimcilik faaliyetleri ile ilgili olarak gerek teşvikleri arttırması gerek ise özel sektör, sanayi ve devlet ortaklığında hayata geçirilecek projeler ve yatırımlar ile bireylerin bu alandaki farkındalık düzeylerinin arttırılması ve teşvik edilmesi önemli noktalardan birkaçını oluşturmaktadır.

Kavramsal çerçeveyi belirlemek üzere öncelikle girişim, girişimci ve girişimcilik kavramlarının tanımlarından bahsetmek gerekir.

İlk olarak girişimin kelime olarak kökenine baktığımızda latince kökenli bir sözcük olduğunu görmekteyiz. Sözcüğün zaman içerisindeki evrimi ile birlikte Fransa’da 15. Yüzyılda fırsat yakalama konusunda gözü kara, kalkışmalara hazır, tereddütsüz ve cesur anlamlarında kullanıldığı görülmektedir (Bayram, 2014; 2).Günümüzdeki kullanımı ile girişim, bir işletmeyi kurma fikrine sahip olmak ile bu yolda çaba harcamak, planlar yapmak ve o işletmeyi kurmaktır (Özdaşlı ve Özkara, 2011: 2).

Girişimcilik yeni bir şeyler yaratmak sureti ile yeteneklerini kullanma ya da yeni ürün/hizmet, Pazar/piyasa bulmak ile birlikte değerler yaratma sürecidir (Uluyol, 2013; 351). Girişimcilik 16. yüzyıla kadar askeri sefer anlamında kullanılan bir ifade olarak karşımıza çıkarken, 17.yüzyıl itibari ile inşaat mühendisliği alanında gündeme gelen bir kavram olmuştur ve 18. yüzyıl itibariyle girişimcilik kavramı ekonomik faaliyet alanında gündeme gelen bir kavram halini almıştır (Mishra ve Singh, 2015: 114).

Girişimci; süreci planlayan ve organizasyonu sağlayarak işlenmesini sağlayan, üretim faktörlerinin verimli kullanımı ile elde ettiği çıktıları tüketicinin beğeni, istek ve kullanımına sunma yeteneklerine sahip kişi olarak tanımlanmaktadır (Örücü, Kılıç ve Yılmaz, 2007; 29).

Başka bir tanımda ise girişimci “önemli fırsatları değerlendirmek sureti ile bu fırsatlardan yararlanmak üzere gerekli kaynakların organizasyonunu sağlayan, büyüme ve gelişme amacı ile riski ve belirsizliği göze alarak yeni bir iş kurma noktasında harekete geçen kişilere denir” şeklinde tanımlanmaktadır (Scarborough, 2014; 4).

Farklı disiplinler girişimciyi farklı şekillerde tanımlamaktadır. Örneğin ekonomistler için girişimci; ekonomik kaynakları, çalışanları, makine ve malzemeler ile birlikte diğer tüm kaynakları bir araya getirip yeni ve daha büyük bir değer yaratan ve yenilikçilik peşinde olan kişidir fakat bir psikolog girişimciyi daha farklı tanımlar; yeni birşey yaratma, hedeflere ulaşma, deneyim kazanma, başarı ihtiyacı duyma, diğer insanların otoritesi altında çalışmaktan kaçınma ya da kendi otoritesini yaratma isteği duyan ve bu noktada harekete geçen kişilerdir (İşcan ve Kaygın, 2011; 277).

Girişimcileri diğer insanlardan farklı kılan ve girişimciyi girişimci yapan özelliklere baktığımızda bu kişilerin diğer insanların karmaşık veya çelişkili buldukları durumlar karşısında bu durumları fırsata çevirme yönünde hareket etme ve fırsatları görüp değerlendirme eğilimi gösterdikleri görülmektedir. Yine girişimcileri diğerlerinden ayıran diğer özelliklerin geniş hayal dünyasına sahip olma, çözüm odaklı düşünme, ikna edebilme, liderlik etme, inovasyona açık olma, yenilikçi olma, rekabete hazır olma, hesaplı riskler alabilme noktasında doğru karar verme, stresle baş edebilme, yeniliklerin peşinden koşma, araştırma arzusu ve azmine sahip olma özellikleri olduğu görülmektedir.

2. GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ

Çağdaş uygarlık tarihinin gelişme sürecinin her dönemi girişimcilik kavramı önemi giderek artan bir kavram olmuştur. Özellikle de sanayi devrimi ve ülke ekonomilerinin liberalleşmesi ile de yükselme grafiğini sürdürmüştür (Örücü, Kılıç ve Yılmaz, 2007; 29).

Küreselleşme ile birlikte işgücü piyasalarında meydana gelen değişim, işsizlik sorunun ortaya çıkarmış ve neticesinde bu sorunu yaşayan ülkeler soruna çözüm olarak istihdamı arttırmaya yönelik politikalara başvurmuştur. İşsizlik ile mücadele ve aktif istihdam politikaları içerisinde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde önemli bir yere sahip olan kavramlardan bir tanesi de girişimciliktir (İslamoğlu, Namal ve Köleoğlu, 2014; 27).

Girişimcilik gelişmekte olan ve geri kalmış ülkelerde ülke ekonomisinin canlanması, dinamiklik kazanması ve ülkenin refah düzeyinin artması için gerekli olan en temel parametrelerden bir tanesini oluşturmaktadır (İşcan ve Kaygın, 2011; 277).

Piyasa ekonomilerinde ekonomik anlamda yaşanan gelişmeler çoğunlukla girişimcilerin düşünce ve yetenekleri ile ilişkilendirilmekle birlikte özel girişimcilerin çabaları ekonomik gelişmeyi temelden etkilemektedir (Ulusoy, 2013; 353) Serbest piyasa ekonomilerinin temel yaşam kaynağı girişimciliktir. Daha önce kendi işinin sahibi olmak ya da serbest meslek olarak bahsedilen bu kavramın önemi son yıllarda anlaşılmaya başlanmış ve devletler bilinçli bir şekilde girişimciliği destekleme uğraşı içine girmişlerdir. Bunun sebebi yenilikçi ticari faaliyetlerin ülke ekonomilerinde çarpan etkisi yaratarak gelişme yaratmalarıdır (Aygören ve Akgiray, 2016)

Küresel ölçekteki rekabet ile küçük işletmelerin gücünün artması, pazarda meydana gelen kısıtlarında ortadan kalkması, devlet ve diğer kuruluşlar tarafından sürekli değişen şekillerde verilen destekler ve yeni pazarların ortaya çıkması gibi pek çok neden ile birlikte girişimciliğin önemi gün geçtikçe artmıştır (Çelik, İnce ve Bozyiğit, 2014; 114).

Geleneksel üretim faktörleri diye tabir ettiğimiz (işletme girdileri) artık birincil kaynaklar olmaktan çıkmış ve ikinci plana gerilemiştir. Tüm bu değişimler ile birlikte günümüz bilgi toplumu olma özelliğinin etkisi ile girişimcilik artık birinci planda saydığımız işletme girdileri olarak karşımıza çıkmaktadır (Durukan, 2007; 30).

Araştırmalar gösteriyor ki dünya ekonomisinde %65'lik bir yere sahip olan Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere ve Amerika gibi G7 ülkelerinin yıllık ekonomik ilerlemeleri ile girişimcilik düzeyleri arasında oldukça güçlü bir ilişkiye rastlanmıştır (Keleş, Özkan, Doğaner ve Altunoğlu, 2012; 108).

Yapılan araştırmalar Türkiye'nin 2006 yılında %6,11 olan girişimcilik notunun %12,22'ye yükseldiğini görmekteyiz. 2011 yılında girişimciliğe olumlu yaklaşma ve kendi işin kurma noktasında harekete geçme konularında Türkiye, İsviçre ile birlikte %50'lik oranla Avrupa'nın en cesur ülkesi olmuştur (Aydın, 2016; 4). Bu da gösteriyor ki her iki kişiden bir tanesi kendi işini kurmak istemektedir. Uluslararası Franchising Derneği'nin verileri de bunu destekler niteliktedir; Amerika'da 12, Finlandiya'da 60, Almanya'da ise her 45 kişiden bir tanesi kendi işini kurmak istemektedir (Aydın, 2016; 7).

Son yirmi yıllık konjoktürde değerlendirdiğimizde girişimcilik ile ilgili daha fazla sermaye yatırımı yapılmakta ve girişimciliğin kalitesi de bununla doğru orantılı olarak artmaktadır (Bozkurt ve Erdurur, 2013; 58). İçinde yaşadığımız çağ bilgi çağı toplumlar ise bilgi toplumdur. Günümüzde artık Endüstri 4.0'ın konuşulmaya başladığı bir ortam söz konusudur ve bu noktada girişimciliğin bu yeni çerçevede doğru anlaşılıp doğru uygulamalar ile hayat bulması ülke ekonomisinin gelişmesi açısından hayati önem taşımaktadır. Endüstri 4.0 ile insan emeğinin etkisi eskiye göre azalırken bilgi temelli üretim modellerine geçiş yaşanmaktadır. Bu noktada girişimciliğinde bu yeni çerçevede düzenlenmesi ve hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Girişimcilik ülke ekonomileri ve refah düzeyleri üzerinde son derece önemli bir kavram olduğundan bilgi çağının gereklerine göre yenilik, inovasyon ve yaratıcılık temellerinde hayat bulmalıdır. Bilgi çağında yine bilgiyi üreten ve kullanan insandır ve bilgi çağında girişimcilerin bilgiyi yönetebilme yeteneğine sahip olması gerekmektedir. Jim Collins, bilgi çağındaki girişimci adlı eserinde “5. Seviye liderlik” diye adlandırdığı yeni bir kavramdan söz etmektedir. Geleceğin gittikçe belirsizleştiği bilgi toplumunda girişimci kişilerin iç ve dış çevre değişkenlerini ve bunlar arasındaki ilişkileri doğru analiz edip yorumlaması ve ortaya çıkabilecek durumları kendi lehlerine çevirebilmesi hem istihdam, gelişmişlik düzeyi hem de ülke ekonomisi açısından son derece önemlidir (Durukan, 2007; 30).

3. GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ

Girişimcilik özellikleri ile ilgili literatürü incelediğimizde bir takım kaynaklar girişimciliğin doğuştan gelen özellikler kaynaklı olduğunu ileri sürerken bazı kaynaklar ise sonradan kazanılan özellikler ile ilgili olduğunu öne sürmektedir. Bu noktada şunu söylemek gerekir ki girişimcilik hem doğuştan gelen bir takım özelliklerimiz hem de sonradan kazandığımız diğer özelliklerimizin birleşiminden ortaya çıkan bir kavramdır.

Beaver'e göre, insanların girişimci eğilimler göstermeleri psikolojik, ekonomik ve sosyolojik nedenler ile açıklanabilir, buna göre psikolojik bakış açısı çerçevesinden bakıldığında girişimcilik başarı ihtiyacı, kendilik kontrolü, risk alma, bağımsızlığa düşkünlük ve yenilikçilik gibi özellikler ile açıklanabilmektedir. Sosyolojik açıdan bakıldığında ise girişimci kişinin fırsatçı, maceraperest, hırslı, yenilikçi, öncü ve daha geniş bir finansal uyarılma eğiliminde olması gerektiği görüşü hakimdir (Genç, 2015; 158).

Girişimcilik ile ilgili bu özelliklere baktığımızda

- Risk Alma
- Yenilikçilik
- Belirsizliğe Karşı Tolerans
- Kendine Güven
- Kontrol Odağı ve
- Başarı İhtiyacı olarak sıralandığını görüyoruz.

Boyutları tek tek incelemek gerekir ise;

3.1. Risk Alma: Girişimci, girişimcilik ve girişim kavramlarına ilişkin tanımlamalar yapılırken kullanılan ortak kavram hepsi için risk boyutudur. Gelecek belirsizdir, içerisinde risk barındırır ve girişimci yeni bir iş kurmak sureti ile harekete geçtiğinde kimi zaman az kimi zaman çok risk almak durumunda kalır ve bu nedenle genel girişimci tanımlarında “riski üstlenebilen kişi” ifadesine rastlamaktayız. Bu noktadan hareket ile yapılan tanımlar incelendiğinde girişimcinin her türlü riski üstlenebilen kişi olma durumu karşımıza çıkmaktadır ki asıl kastedilmesi gerekenin hesaplı riskler alma noktasında istekli olmak olması gerekmektedir. Girişimciler girişimcilik faaliyetinde bulunurken aldıkları bu riskleri birer avantaj haline getirmeyi bilmelidir.

3.2. Yenilikçilik: Yenilikçilik girişimcilik için çok önemli olan özelliklerden biridir. Yenilikçilik yaratıcılığın ticarileşmiş şekli olarak kabul edilmektedir (Bozkurt, 2005:100). Girişimcilik faaliyetlerini hayata geçirirken kullandığımız yöntemlerden birkaçı mevcut ürün ya da hizmet ile ilgili bir yenilik yapmak ya da yeni ve sıfırdan bir ürün/hizmet tasarlayarak bu ürün/hizmeti üretmektir. Çağın ritmini yakalamış, tüketicinin istek ve ihtiyaçlarını en doğru şekilde karşılayan, yenilikçi düşünce tarzıyla geliştirilmiş ürünler girişimciyi ve işletmeyi başarıya ulaştıracak temel parametreler olacaktır.

3.3. Belirsizliğe Karşı Tolerans: Girişimcilik bir süreçtir ve geleceğe dair plan ve programlar yapmayı gerekli kılar ve kişiler bu plan ve programları yaparken belirsiz bir gelecek ile ilgili yorumlar yapmaya ve öngörülerde bulunmaya gayret ederler.

Girişimcilikte risk alma boyutu ne kadar önemli ise belirsizliğe karşı toleransta aynı ölçüde önemlidir. Belirsizliğe karşı tolerans net olmayan durumlar altında mantıklı tavırlar sergileyebilmektir (Uluköy, Demireli ve Kahya, 2013; 85).

Girişimci bu noktada belirsizlik karşısında, net olmayan bu durumlar altında akılcı davranabilmelidir.

3.4. Kendine Güven: Kendine güven özelliği girişimcilik için olmazsa olmazlardandır. Girişimci bu noktada gerek kendisine gerek ise iş fikrine güvenir ve inanır ise bu fikri başarıya ulaştırma azmi ve isteği ve başarıya ihtiyacı artacaktır (Bozkurt, 2005; 100). Girişimciler genellikle başarılı olacaklarına dair kendilerine güvenirlere ve doğru bir kariyer planı seçtikleri konusunda kendilerinden emindirler (Scarborough, 2014; 5).

3.5. Kontrol Odağı: Girişimcilik özelliklerinden bir diğeri olan kontrol odağı boyutu kişilerin yaptıkları hareketler ve davranışlar ile bu davranış ve hareketlerin sonuçları hakkında kendilerinin bu sonuca etki etmeleri ile ilgili görüşlerinden oluşmaktadır. İki ayrı başlıkta inceleyebiliriz. Bunlar iç kontrol odağı ve dış kontrol odağı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. İç kontrol odağı yüksek olan kişilerin yaptıkları hareket ve davranışlarının sonuçları üzerinde kendilerinin etkisi olduğu yönündeki görüşlerini ifade ederken dış kontrol odağı yüksek olan kişiler sonuçlar üzerinde kader, şans vb gibi dış kaynakların etkisinin yüksek olduğu görüşüne sahiptir.

Kimi insanların kendi yaşamlarını denetleyebilmeleri, yapmak istedikleri davranışlar için gerekli gücü kendilerinde gördüklerini ya da tam tersi kimi insanlarda bunların dış etkenlere bağlı olduğuna inanmaları dışsal veya içsel kontrol odağına sahip

olmalarıyla ilgilidir. Girişimcilik davranışı ile içsel kontrol odağı arasında doğru yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Çünkü içsel kontrol odaklı bireyler daha aktif ve yenilikçidir. Onlar yenilikçi durumları benimser, yeniliğe liderlik eder, daha fazla risk alır ve daha aktif davranışlar sergiler (Salik, 2015: 56).

3.6. Başarı İhtiyacı: 1961 yılında geliştirilen bir teoriye göre başarıma ihtiyacı ve girişimcilik davranışı arasında bir ilişki olduğu öne sürülmüştür. Bu teoriye göre başarıma ihtiyacı girişimcilik davranışında bulunmayı etkileyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Başarma ihtiyacı güdüsü yüksek olan bireylerin diğerlerine göre daha azimli davrandıkları gözlemlenmiştir (Duran, Büber ve Gümüştekin, 2013; 41).

4. METODOLOJİ

4.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada amaçlanan Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi alan bireylerin demografik özellikleri ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesidir.

4.2. Yöntem

Verilerin tanımlayıcı istatistiklerinde ortalama, standart sapma, medyan en düşük, en yüksek, frekans ve oran değerleri kullanılmıştır. Değişkenlerin dağılımı kolmogorov simirnov test ile ölçüldü. Araştırmada elde edilen bulgular ışığında ilk olarak çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında değerler -1,96 ile +1,96 arasında yer almadığından normal dağılım göstermemiştir. Bu nedenle araştırmada Mann-whitney U ve Kruskal-wallis parametrik olmayan testler uygulanmıştır. Analizlerde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır.

4.3. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmada Haziran-Temmuz 2017 yılında Gelişim Üniversitesinde İş-Kur KOSGEB ortaklığında düzenlenen Uygulamalı Girişimcilik Eğitimine katılan bireyler “basit tesadüfi örneklem” yoluyla araştırmaya dâhil edilmiştir. Toplamda 250 kişiye anket dağıtılmış ve 182 anket üzerinden analizler yapılmıştır.

4.4. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak İşcan ve Kaygın'ın ‘Potansiyel Girişimciler Olarak Üniversite Öğrencilerinin “Girişimcilik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma” isimli çalışmasında kullanılan anket değerlendirmeye alınmıştır.5’li likert ölçeği kullanılmıştır.

4.5. Hipotezler

H1: Cinsiyet demografik değişkeni ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır

H2: Medeni durum demografik değişkeni ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır

H3: Yaş demografik değişkeni ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Eğitim demografik değişkeni ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır

H5: Çalışma süresi demografik değişkeni ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır

H6: Gelir düzeyi demografik değişkeni ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

4.6. Bulgular

Çalışmaya katılanların %41,2'si kadın %58,8'i erkeklerden; %33,5'i 1400-2000 tl, %24,7'si 2100-2900 tl, %15,4'ü 3000-3900 tl, %11'i 4000-4900 tl ve %15,4'ü 5000 tl ve üzeri gelire sahip kişilerden; %10,4'ü ilk öğretim, %30,8'i orta öğretim, %15,9'u ön lisans, %36,8'i lisans ve %6'sı lisans üstü eğitim düzeyinden; %41,8'i 20 yaştan küçük, %1,1 'i 20-29, %35,7'si 30-39 yaş, %18,1'i 40-49, %3,3 'ü 50 ve üzeri yaş aralığında; %47, 8'i evli, %52,2'si bekar kişilerden ve %13,2'si 1 yıldan az, %17,6'sı 1-3 yıl, %22,5'i 4-6 yıl, %4,9'u 7-9 yıl ve %41,8'i 10 ve üzeri yıl çalışma tecrübesine sahiptir.

Tablo 1: Cinsiyet ile Girişimcilik Özellikleri İlişkisi

Mann-Whitney Test

		Ranks			
		cinsiyetiniz nedir?	N	Mean Rank	Sum of Ranks
girişimcilik_ortalama	kadın		75	90.45	6784.00
	erkek		107	92.23	9869.00
	Total		182		

Test Statistics^a

	girişimcilik_or talama
Mann-Whitney U	3934.000
Wilcoxon W	6784.000
Z	-.225
Asymp. Sig. (2-tailed)	.822

a. Grouping Variable: cinsiyetiniz nedir?

Cinsiyet ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.H1 hipotezi $p>0,05$ olması sebebi ile reddedilmiştir (Tablo 1).

Tablo 2: Medeni Durum ile Girişimcilik Özellikleri İlişkisi**Mann-Whitney Test**

		Ranks			
		medeni durumunuz nedir?	N	Mean Rank	Sum of Ranks
girişimcilik_ortalama	evli		87	97.93	8519.50
	bekar		95	85.62	8133.50
	Total		182		

Test Statistics^a

		girişimcilik_or talama
Mann-Whitney U		3573.500
Wilcoxon W		8133.500
Z		-1.575
Asymp. Sig. (2-tailed)		.115

a. Grouping Variable: medeni durumunuz nedir?

Medeni durum ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.H2 hipotezi $p>0,05$ olması sebebi ile reddedilmiştir (Tablo 2).

Tablo 3: Yaş ile Girişimcilik Özellikleri İlişkisi

		Ranks		
		yaşınız nedir?	N	Mean Rank
girişimcilik_ortalama	20 yaşından küçük		76	91.13
	20-29 yaş arası		2	35.50
	30-39 yaş arası		65	95.17
	40-49 yaş arası		33	86.97
	50 yaş ve üzeri		6	100.08
	Total		182	

Test Statistics^{a,b}

		girişimcilik_or talama
Chi-Square		2.985
df		4
Asymp. Sig.		.560

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: yaşınız nedir?

Yaş ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.H3 hipotezi $p>0,05$ olması sebebi ile reddedilmiştir (Tablo 3).

Tablo 4: Eğitim Durumu ile Girişimcilik Özellikleri İlişkisi**Kruskal-Wallis Test**

Ranks			
	eğitim durumunuz nedir?	N	Mean Rank
girişimcilik_ortalama	ilk öğretim	19	70.26
	orta öğretim	56	92.72
	ön lisans	29	90.91
	lisans	67	97.10
	yüksek lisans	11	89.41
	Total	182	

Test Statistics^{a,b}

girişimcilik_or talama	
Chi-Square	3.898
df	4
Asymp. Sig.	.420

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable:
eğitim durumunuz
nedir?

Eğitim düzeyi ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur. H₄ hipotezi $p > 0,05$ olması sebebi ile reddedilmiştir (Tablo 4).

Tablo 5: Çalışma Yaşamındaki Tecrübe ile Girişimcilik Özellikleri İlişkisi**Kruskal-Wallis Test**

Ranks			
	çalışma yaşamındaki tecrübeniz nedir?	N	Mean Rank
girişimcilik_ortalama	1 yıldan az	24	64.06
	1-3 arası yıl	32	82.72
	4-6 arası yıl	41	93.88
	7-9 arası yıl	9	116.22
	10 yıl ve üzeri	76	99.65
	Total	182	

Test Statistics^{a,b}

girişimcilik_or talama	
Chi-Square	11.294
df	4
Asymp. Sig.	.023

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable:
çalışma yaşamındaki
tecrübeniz nedir?

Çalışma yaşamındaki tecrübe ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. H₅ hipotezi $0,023 < 0,05$ olması sebebi ile kabul edilmiştir (Tablo 5).

Tablo 6: Gelir Düzeyi ile Girişimcilik Özellikleri İlişkisi**Kruskal-Wallis Test**

Ranks			
	gelir düzeyiniz nedir?	N	Mean Rank
girişimcilik_ortalama	1400-2000 tl arası	61	77.15
	2100-2900 tl arası	45	89.79
	3000-3900 tl arası	28	101.43
	4000-4900 tl arası	20	116.52
	5000 tl ve üzeri	28	97.71
Total		182	

Test Statistics^{a,b}

girişimcilik_or talama	
Chi-Square	10.482
df	4
Asymp. Sig.	.033

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable:
gelir düzeyiniz nedir?

Gelir düzeyi ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. H₀ hipotezi $0,033 < 0,05$ olması sebebi ile kabul edilmiştir (Tablo 6).

SONUÇ

Bu çalışma ile amaçlanan KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerine katılan kursiyerlerin girişimcilik özellikleri ile demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının saptanmasıdır. Elde edilen bulgular ışığında bu özellikler arasındaki ilişkilerden yola çıkarak bir takım çıkarımlarda bulunmak sureti ile öneriler geliştirilecektir.

Ölçek incelendiğinde risk alma, yenilikçilik, kontrol odağı, başarıya ihtiyacı, kendine güven ve belirsizliğe karşı tolerans özellikleri yer almaktadır. Demografik değişkenler boyutunda ise yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, gelir düzeyi ve çalışma yaşamındaki tecrübe yer almaktadır.

Araştırmaya katılanları incelediğimizde %41,2'si kadın %58,8'i erkeklerden oluşmaktadır ve kurslara erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha fazla katılım sağladığını söyleyebiliriz.

Gelir düzeyi değişkenine baktığımızda %33,5'i 1400-2000 tl gelir düzeyine sahip kişilerin kurslara en fazla katılımı sağlayan kişiler olduğu gözlemlenmiştir.

Eğitim düzeyi değişkenini incelediğimizde %36,8 ile lisans mezunlarının en fazla katılım sağlayan grup olduğu gözlenmiştir.

Yaş değişkeninde %41,8 ile kurslara en fazla 20 yaşından küçük katılımcıların ilgi gösterdiği gözlenmiştir.

Medeni durum değişkeninde %52,2 ile bekârların evlilerden daha fazla katılım sağladığı görülmektedir ve çalışma yaşamındaki tecrübe boyutunda %41,8 ile 10 ve üzeri yıl çalışma tecrübesine sahip kişilerin diğerlerine göre daha fazla katılım sağladığı görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve medeni durum ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanamamak ile birlikte gelir düzeyi ve çalışma yaşamındaki tecrübe ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. H1, H2, H3 ve H4 hipotezleri reddedilmiş H5 ve H6 hipotezleri ile kabul edilmiştir.

Analiz sonuçlarını incelediğimizde H5 hipotezinin “Çalışma yaşamındaki tecrübe ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı ilişki vardır “ ifadesine karşılık geldiğini görmekteyiz. $0.023 < 0.05$ olması sebebi ile hipotez kabul edilmiş ve çalışma yaşamındaki tecrübe ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı ilişki vardır sonucuna ulaşılmıştır. İfadeler incelendiğinde 7 ila 9 yıl arasında çalışma tecrübesine sahip kişilerin diğerlerine nazaran girişimcilik özelliklerinin daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu sonucu kişilerin çalışma yaşamındaki tecrübesi arttıkça bu tecrübelerini kendi işletmelerini kurmak sureti ile kullanmak yönünde istek göstermeleri şeklinde yorumlamak mümkündür.

H6 hipotezinin “Gelir düzeyi ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı ilişki vardır “ ifadesine karşılık geldiğini görmekteyiz. $0.033 < 0.05$ olması sebebi ile hipotez kabul edilmiş ve çalışma yaşamındaki tecrübe ile girişimcilik özellikleri arasında anlamlı ilişki vardır sonucuna ulaşılmıştır. İfadeler incelendiğinde 4000-4900 tl aralığında gelir düzeyine sahip kişilerin diğerlerine nazaran daha yüksek girişimcilik özelliklerine sahip oldukları sonucu gözlenmektedir. Buradan hareket ile belirli bir gelir düzeyinin üzerinde gelire sahip kişilerin belirli bir sermaye birikimine sahip olmak sebebi ile kendi işlerini kurmak noktasında hareket etmek istemeleri sonucuna ulaşabilmek mümkündür. Çünkü girişimcilerin kendi işlerini kurmak noktasında harekete geçmelerinin önündeki en önemli engel sermaye eksikliği sebebi ile harekete geçememektir.

Küreselleşme ile birlikte işgücü piyasalarında meydana gelen değişim, işsizlik sorunun ortaya çıkarmış ve neitcesinde bu sorunu yaşayan ülkeler soruna çözüm olarak istihdamı arttırmaya yönelik politikalara başvurmuştur.

İşsizlik ile mücadele ve aktif istihdam politikaları içerisinde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde önemli bir yere sahip olan kavramlardan bir tanesi de girişimciliktir

Girişimcilik gelişmekte olan ve geri kalmış ülkelerde ülke ekonomisinin canlanması, dinamiklik kazanması ve ülkenin refah düzeyinin artması için gerekli olan en temel parametrelerden bir tanesini oluşturmaktadır ve bu nedenle girişimciliğin gelişmesinin önündeki engeller doğru tespit edilmeli ve giderilmesi noktasında adımlar atılmalıdır. Örneğin girişimciliğin önündeki engellerden en önemlisinin sermaye yetersizliği olduğunda bahsedilmektedir ve devlet bu noktada gerek teşviklerini arttırmak gerek ise mevcut teşvikleri hakkında vatandaşları daha detaylı bilgilendirmek, farkındalıklarını arttırmak durumundadır. Vatandaşlardan büyük çoğunluğunun henüz devletin vermiş olduğu destek ve teşviklerden yeterli düzeyde bilgisi ne yazık ki bulunmamaktadır. Bilgi ve iletişim çağında olmamız sebebi ile ve artık bilginin yayılmasının bu kadar kolay olduğu bir dönemde vatandaşın bu bilgi eksikliği acilen giderilmelidir. Ayrıca Devlet, Sanayi ve Özel sektör ortaklığında geliştirilen projeler ve kurulan eğitim merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezler sayesinde bireylerin girişimcilik faaliyetlerini gerçekleştirmesi ve süreç hakkında bilgi sahibi olması amaçlanmaktadır. Bireyler için oldukça fayda sağlayan bu merkezlerin sayısının artırılması gerekmektedir.

KOSGEB tarafından organize edilen ve birçok kurum ve kuruluş tarafından verilen Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri ile bireyler gerek süreç hakkında detaylı bilgi sahibi olması gerek sertifika sahibi olması ve gerek ise iş yönetimi konusunda temel bilgileri edinebilmesi açısından son derece önemlidir. Bireylerin yine bu eğitimden de daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlanması ve farkındalıklarının artırılması yolu ile bu kurs ve eğitimlere katılımın artırılması gereklidir.

KAYNAKÇA

- AYDIN, M. (2016). Girişimciliğe İvme Katan Atılımlar. *Başarılı Genç Girişimci İş Adamları*, 1-19.
- AYGÖREN, O., & Akgiray, V. (2016, Mayıs 31). Girişimcilik ve Uzun Vadeli Akıl. Türkiye.
- BAYRAM, G. N. (2014). *Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı.
- BOZKURT, Ö., & ERDURUR, K. (2013). Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2), 57-78.
- ÇELİK, A., İNCE, M., & BOZYİĞİT, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetlerini Etkileyen Ailesel Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 113-124.
- DURAN, C., Büber, H., & Gümüştekin, G. E. (2013). Girişimcilik Hislerine Eğitimin Katkısı: Kütahya Meslek Yüksek Okulu Makine Programı Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2), 33-56.
- DURUKAN, T. (2007). Düünden Bugüne Girişimcilik ve 21. Yüzyılda Girişimciliğın Önemi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 25-37.
- GENÇ, K. Y. (2015). Girişimcilik Kurlarına Katılanların Temel Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *İşletme Fakültesi Dergisi*, 16(2), 155-175.
- İŞCAN, Ö. F., & KAYGIN, E. (2011). Potansiyel Girişimciler Olarak Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 275-286.
- İSLAMOĞLU, E., NAMAL, M. K., & KÖLEOĞLU, Y. (2014). Bir Aktif istihdam Politikası Aracı Olarak Girişimcilik Politikalarının Etkinliğı: "KOSGEB Yeni Girişimcilik Destek Programı" Örneğı. *Kafkas Üniversitesi İktidasi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(8), 25-44.
- KELEŞ, H. N., ÖZKAN, T. K., DOĞANER, M., & ALTUNOĞLU, A. E. (2012). Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *International Journal of Economic and Administrative Studies*, 5(9), 108-118.
- MISHRA, Y., SINGH, D. (2015). "Women Entrepreneurship Development In India", *International Journal for Exchange of Knowledge*, 2(2): ss. 112-120.
- ÖRÜCÜ, E., Kılıç, R., & Yılmaz, Ö. (2007). üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinde ailesel faktörlerin etkisi üzerine bir uygulama. 28-47.
- ÖZDAŞLI, K., & ÖZKARA, B. (2011). "İş Fikri Bulma Yöntemleri: Isparta Girişimcileri Üzerinde Bir Araştırma", *Akademik Bakış Dergisi*, (24): ss. 1-12.

- SALIK, N. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi:Kafkas Üniversitesi Örneği. Kars: Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SCARBOROUGH, N. M. (2014). *Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- ULUKÖY, M., Demireli, C., & Kahya, V. (2013). KOSGEB Girişimcilik Eğitimi Kurlarına Katılan Katılımcıların Girişimcilik Profiline Yönelik Bir Alan Araştırması. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2), 79-96.
- ULUYOL, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(15), 350-372.